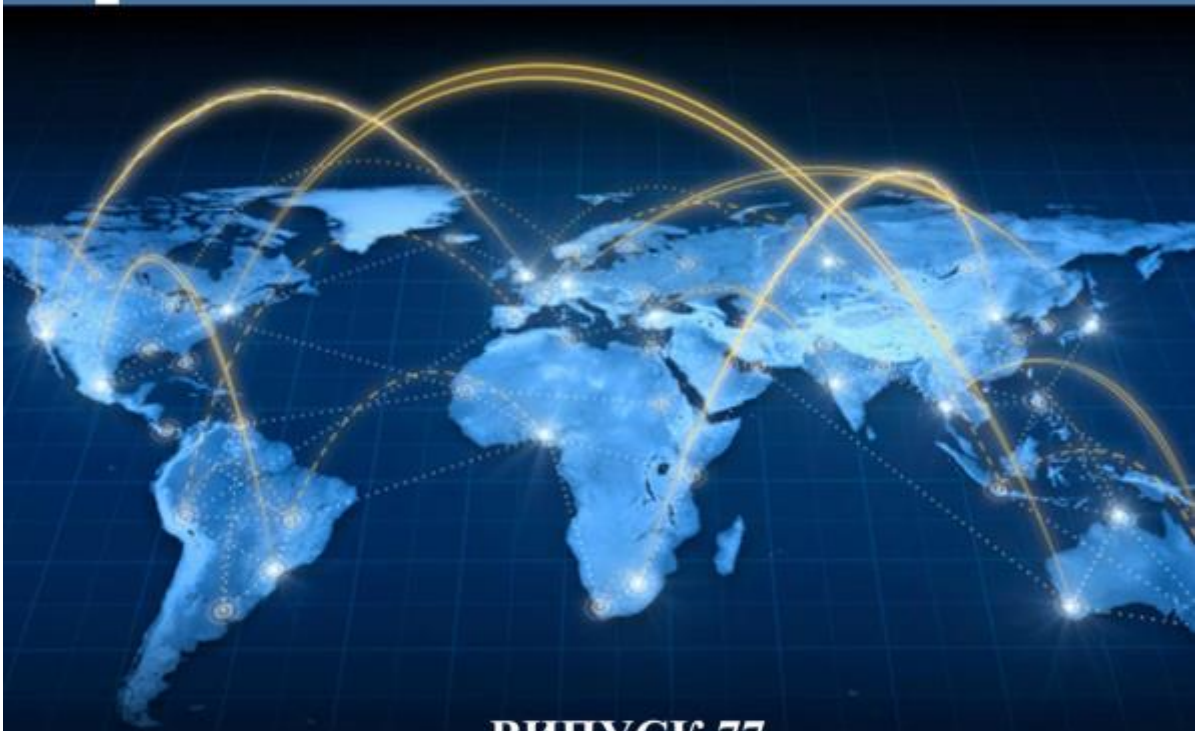

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

ВИПУСК 77

26 листопада 2021 р.

м. Переяслав

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

26 листопада 2021 року

Вип. 77

Збірник наукових праць

Переяслав – 2021

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2021. Вип. 77. 592 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Носаченко В.М. – кандидат педагогічних наук

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Скляренко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Юхименко Н.Ф. – кандидат філософських наук, доцент

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій

©Університет Григорія Сковороди
в Переяславі

©Рада молодих учених університету

ЗМІСТ / СОДЕРЖАНИЕ

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ / БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

<i>Володимир Романюк, Світлана Федорчук</i>	
СТРЕСОРЕАКТИВНІСТЬ ТА СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ: ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ	5
<i>Қастер Рысбекұлы, Асия Серикбаева, Айдын Али</i>	
PHYSICO-CHEMICAL AND TECHNOLOGICAL PROPERTIES OF MARE'S MILK	9
ГЕОГРАФІЯ І ГЕОЛОГІЯ / ГЕОГРАФИЯ И ГЕОЛОГИЯ	
<i>Катерина Ващук, Віра Герман, Алла Потапова</i>	
ТВАРИНИЦТВО ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ДИНАМІКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	14
<i>Віра Герман, Катерина Ващук, Алла Потапова</i>	
СУЧАСНИЙ СТАН РОСЛИННИЦТВА У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	17
<i>Равшан Закиров, Ирмухаммад Халисмаатов, Азамжон Закиров,</i>	
ТИПЫ КОЛЛЕКТОРОВ ТЕРРИГЕННЫХ И КАРБОНАТНЫХ ОТЛОЖЕНИЙ ДОЮРСКОГО КОМПЛЕКСА УСТЮРТА ПО ДАННЫМ ИССЛЕДОВАНИЯ КЕРНА	21
<i>Валентина Стельмах, Аліна Семенюк</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ПІСНОЇ ВОДИ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	24
ЕКОЛОГІЯ / ЭКОЛОГИЯ	
<i>Світлана Нечіпор, Яна Задорожня</i>	
ЕКО-ТКАНИНИ ЯК СИРОВИНА ДЛЯ ІНДУСТРІЇ МОДИ	28
<i>Daniela Paladi</i>	
L'INFLUENCE DE LA CONSOMMATION DE PRODUITS BIOLOGIQUES SUR LA SANTÉ HUMAINE	31
ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ / ТУРИЗМ И РЕКРЕАЦИЯ	
<i>Самал Абулова</i>	
ПУТЕШЕСТВИЯ КАК ВОЗМОЖНОСТЬ РАЗВИТЬ В СЕБЕ КАЧЕСТВА ДЛЯ ЛИЧНОГО УСПЕХА	35
<i>Наталія Габчак, Світлана Горобей</i>	
10-ТОП ТЕРМАЛЬНИХ ВОД ЗАКАРПАТТЯ ТА ЇХ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧЕ ЗНАЧЕННЯ	37
<i>Аміна Жолімова</i>	
ТЕХНОЛОГІЯ ПОДГОТОВКИ ЕКСКУРСІЇ	40
<i>Алла Ковальова</i>	
ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ГІРСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ	43
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ / ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ	
<i>Дмитрій Топузов</i>	
ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ТА МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ ОТГ	47
ЕКОНОМІКА / ЭКОНОМИКА	
<i>Наталія Богацька, Вікторія Бура</i>	
ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	51
<i>Наталія Богацька, Юлія Демиденко</i>	
ВИРОБНИЧА ПРОГРАМА ТА ПОТУЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	54
<i>Наталія Богацька, Юлія Пустова</i>	
СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА»	57
<i>Светлана Богданова</i>	
ОСОБЕННОСТИ СФЕРЫ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА	60
<i>Ирина Волкова</i>	
ПРЯМЫЕ ИНВЕСТИЦИИ И ГРУППЫ ИНВЕСТОРОВ	63

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Данік Н.В. Бізнес-планування як інструмент здійснення фінансового менеджменту в сучасних умовах розвитку України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2014. № 1. С. 112.
2. Кваша О.С., Фоміна В.В. Бізнес-планування у діяльності організації: європейські стандарти, основні методологічні підходи та базові процедури. *Економіка та суспільство*. 2017. № 12. 785 с. С. 268-275.
3. Методика розроблення бізнес-плану Європейського банку реконструкції та розвитку. URL : <http://www.ebrd.com/russian/pages/about.shtml>.
4. Вітюк А. В., Сметанюк О. А. Аналітичне забезпечення бізнес-планування машинобудівних підприємств. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 144–149.
5. Богацька Н.М. Сучасний підхід до оцінки сутності ресурсного потенціалу підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. № 3. С. 134–139.
6. Гончар В. Г. Порівняння фінансової стійкості підприємств на основі найбільш поширених показників. *Економіка та держава*. 2015. № 10. С. 87–92.

УДК 330.14

Наталія Богацька, Юлія Демиденко
(Вінниця, Україна)

ВИРОБНИЧА ПРОГРАМА ТА ПОТУЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

У статті узагальнено методичні підходи до оцінки виробничої програми підприємства. Наведено теоретичні аспекти використання виробничої потужності підприємства. Охарактеризовані основні шляхи підвищення її ефективності. Проблема визначення виробничої потужності підприємства має важливе практичне значення у плануванні виробництва. Практика показує неповне використання виробничих потужностей підприємств, оскільки вони не стали розрахунковим обґрунтуванням виробничих програм випуску продукції. Тому удосконалення розрахункового апарату і планування розвитку потужностей актуально на всіх рівнях. В умовах диверсифікованого виробництва, великої кількості технологічних операцій і видів застосовуваної техніки рівномірно завантажити весь парк обладнання пропорційно часу роботи відповідно до одиної потужності та інших технічних параметрів неможливо.

Ключові слова: виробнича програма, потужність, підприємство, ефективність, оцінка, продукція.

The article summarizes methodological approaches to the assessment of production capacity. The theoretical aspects of the production capacity utilization of the enterprise are presented. The main ways to increase its efficiency are outlined. The problem of determining the production capacity of the enterprise is of great practical importance in the planning of production. The practice shows that the production capacities of the enterprises are not fully utilized, since they did not become the design justification for production programs of production. Therefore, the improvement of the calculator and the planning of capacity development is relevant at all levels. In the conditions of diversified production, a large number of technological operations and types of equipment used, it is impossible to load the entire fleet of equipment evenly in proportion to the operating time according to the unit capacity and other technical parameters.

Keywords: production program, capacity, enterprise, efficiency, evaluation, production.

Рівень економічної активності є одним з ключових параметрів, що забезпечують підприємству можливість формування конкурентних переваг, захоплення відповідної частки ринку, забезпечення сталого розвитку в довгостроковій перспективі.

Питання, пов'язані з методами оцінки виробничих програм і потужностей та ефективністю їх використання, відображені в працях відомих вітчизняних і зарубіжних учених. Серед них Р.П. Атаманчук, Д. А. Штефаніч, І. Б. Швець, Г. С. Гордієнко, Й. М. Петрович, Ю. В. Шпак, А. С. Федонін, Н. П. Коновалова, М. В. Пугачова. Проте це, як правило, підручники й посібники, в яких із теоретичних позицій розглядаються окремі питання формування виробничих потужностей та показники їх використання.

Виробнича програма підприємства – система планових завдань із виробництва та реалізації продукції відповідної якості на майбутній період.

Формування виробничої програми може здійснюватися виходячи з двох підходів. Перший підхід виходить із наявних ресурсів, а другий – із потреби у продукції. Формування виробничих програм підприємства здійснюється на основі таких складових: державного замовлення, обсягу прямих господарських договорів із споживачами продукції, обсягу вільного продажу продукції підприємства на ринках.

Ефективність господарсько-фінансової діяльності підприємства – це поняття, що характеризується найвищою результативністю роботи конкретного підприємства за наявних у ньому умов господарювання, які призводять до стійкої позиції на ринку підприємства, підвищення рівня його конкурентоспроможності, рентабельності [1].

Формування та обґрунтування виробничої програми здійснюється в наступній послідовності:

- визначаються номенклатура та асортимент продукції в натуральному вираженні з урахуванням попиту товарів на ринку, виходячи з наявного обладнання, організації постачання сировини та матеріалів; Дисципліна «Еконо – визначається обсяг виробництва кожного виробу в натуральному вираженні на основі розрахунку обсягу реалізації та зміни залишків готової продукції на початок та кінець планового періоду;

- обґрунтовуються виробничі потужності для певного обсягу випуску продукції за її окремими видами;

- визначаються вартісні показники виробництва продукції на основі наявних натуральних обсягів.

Виробнича потужність закладається на стадії проектування підприємства. Концепція промислового підприємства значною мірою визначається створюваним виробництвом, яке, в свою чергу, визначається наміченою до реалізації виробничої програми, що є результатом збутової діяльності підприємства відповідно до обраної моделі її поведінки в ринковому просторі [2].

Під визначенням виробничої потужності розуміється максимально можливий випуск продукції за одиницю часу, в натуральному або вартісному вираженні, при повному використанні виробничого обладнання.

Для її розрахунку необхідно мати відомості про склад готівкового і діючого устаткування, плановому фонді робочого часу, нормах трудомісткості і продуктивності. Для визначення виробничої потужності використовуються умовно-натуральні або натуральні вимірники. Причинами зниження потужності можуть стати зміна асортименту продукції, що випускається, фізичний або моральний знос обладнання, скорочення фонду часу роботи.

Для характеристики застосування виробничих потужностей застосовуються кілька показників, основними з яких є коефіцієнт використання виробничої потужності і коефіцієнт завантаження обладнання [3].

В ідеалі склад і структура, а також обсяг виробничої потужності повинні знаходитися в точній відповідності з факторами ринкового оточення і забезпечувати оптимальне розміщення робочих завдань у виробничих підрозділах підприємства. Однак з практичної точки зору абсолютна збалансованість потужності неможлива внаслідок невизначеності параметрів зовнішнього оточення і змін внутрішнього потенціалу підприємства.

Необхідність поновлення виробничої потужності – це пошук можливого компромісу між витратами на модернізацію (туризацію) і потенційними втратами (величина упущеної вигоди і ймовірність переходу споживачів до конкурентів) внаслідок невідповідності рівню попиту.

Витрати, пов'язані з оновленням або нарощуванням виробничої потужності, включають в себе наступні позиції. По-перше, прямі витрати по ліквідації виведеного обладнання і прямі витрати по закупівлі, транспортуванні і установці нового обладнання. По-друге, витрати на підготовку персоналу (наймання і навчання) і втрати, пов'язані з освоєнням обладнання (висновком на проектну потужність) [4].

Ефективне використання виробничої потужності – комплексна проблема, яка не тільки охоплює питання інвестування та використання обладнання, а й тісно пов'язана з організацією, плануванням, технічною підготовкою і управлінням виробництва, а також з підвищенням зацікавленості підприємства в кращому використанні основного капіталу. Низькі масштаби оновлення основного капіталу, як відзначають деякі автори [5], перешкоджають вдосконалення структури виробництва і в значній мірі визначають (неповну) завантаження виробничих потужностей на рівні 60%.

Ефективність заміщення і нарощування виробничих потужностей в кінцевому рахунку визначається ступенем відповідності обсягів та структури випуску рівню та характеру ринкового попиту.

Якщо темп зростання попиту перевищує розвиток виробничої потужності, то підприємство в кращому випадку страждає від втрати потенційного доходу – частина замовлень просто залишається невиконаними. Прагнення задовольнити неохоплені замовлення призводить до порушення виробничого ритму. Зростає частка понаднормових (авральних) робіт, що призводить до аритмії в завантаженні устаткування, виробничих робітників і прямим порушенням технологічного процесу, внаслідок чого погіршується контроль якості продукції, що випускається. Розвиток ситуації може привести до чутливої втрати ринкової частки компанії, що означає втрату вже реальних (а не потенційних, як в попередньому випадку) доходів [6].

В іншому випадку, якщо величина виробничої потужності перевершує потенціал ринку, підприємство «страждає» від зайвих (непродуктивних) витрат, що знову позначається на втраті грошових потоків (доходу). Надлишок виробничих потужностей в сукупності з прагненням їх максимального використання нерідко призводить до порушень пропорційності і безперервності виробничого процесу, що виражається в створенні наднормативних запасів незавершеного виробництва.

Підсумовуючи вищевикладене, можна сказати, що при розрахунку виробничої потужності підприємства в різноманітних сферах охоплює ряд особливостей: вони зобов'язані враховуватися в кожному конкретному випадку. Для того, щоб визначити необхідну величину інвестицій для збільшення виробничої потужності, на кожному підприємстві щорічно повинен розроблятися баланс виробничої потужності. Для організації сталої роботи підприємства і для поліпшення якості продукції, що випускається підприємство повинно мати оптимальний резерв виробничої потужності [4].

Якщо відбувається зміна асортименту продукції, то змінюється трудомісткість одиниці продукції, отже, відбувається відхилення виробничої потужності в негативну, або позитивну сторону. Тому спочатку необхідно вирішувати питання про збалансованість асортименту продукції на підприємстві.

Слід також відзначити чимало важливий момент – мотивація персоналу. Цю функцію виконує керівник підсистеми управління, виробничою потужністю здійснюючи матеріальне і моральне стимулювання працівників, від яких залежить планування і використання виробничої потужності, і створює найбільш сприятливі умови для прояву їх здібностей і професійного зростання. При гарній мотивації персонал організації виконує свої обов'язки відповідно до цілей і планів цієї організації.

Отже, виробнича потужність – це результат діяльності всіх структурних підрозділів підприємства, тобто вона носить інтегративний характер, що відображає як кількісний, так і якісний аспект.

Таким чином, виробнича програма підприємства є розгорнутим чи комплексним планом виробництва та продажу продукції, що характеризує річний обсяг, номенклатуру, якість і

терміни випуску необхідних ринком товарів та послуг. Виробнича програма складається з двох розділів: план виробництва продукції в натуральному вираженні план виробництва продукції у вартісному вираженні. План виробництва в натуральному вираженні містить показники випуску продукції певної номенклатури, асортименту та якості виробів у фізичних одиницях.

Управління виробничою потужністю це особлива область менеджменту підприємства. Вона охоплює сукупність організаційно-економічних рішень щодо забезпечення рівня виробничої потужності та її ефективного використання. В ринкових умовах виробнича потужність по своїй суті визначає річний обсяг пропозиції підприємства, що враховує вплив різних чинників.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Богацька Н. М. Аналіз ефективності господарсько-фінансової діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. №10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9411>.
2. Гордієнко Г.С. Оцінка ефективності використання виробничих потужностей на машинобудівному підприємстві. URL: http://rusnauka.com/13_NPN_2010/Economics/65586.doc.htm.
3. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Київ: Атіко, 2002. С.17-24.
4. Розрахунок виробничої потужності підприємства. URL: <http://www.paragononstate.com/organizacyya-virobnictva/171-rozrahunok-virobnicho-potuzhnost-pdprimstva.html>.
5. Богацька Н. М., Дуржинська А. Ю. Критерії ефективності діяльності підприємства. Вінницький торговельно-економічний інститут. 2010. URL: http://www.rusnauka.com/1_KAND_2010/Economics/10_54764.doc.htm
6. Великий Ю. М., Чвартацька О. В. Теоретичні основи фінансового планування та прогнозування на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2018. №11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6641>

УДК 330.14

*Наталія Богацька, Юлія Пустова
(Вінниця, Україна)*

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА»

Крайність ощадливості України, яка суттєво впливає на ефективність діяльності майже всіх підприємств, вимагає більш обережного підходу до використання бюджету, який є у розпорядженні підприємства та придатним до залучення. Визначення моменту можливості ресурсу є однією з головних передумов раціонального та ефективного використання бюджету підприємства. Досі, на жаль, в українській та світовій науці немає чітких і ґрунтовних підходів до визначення прямого вигідного поняття «ресурсу», є плутанина з продуктом, вигідною можливістю. Все це робить незрозумілим створення якісної та ефективної системи оцінки та управління ресурсною перспективністю підприємства, а отже, зменшує шанси на його ефективний розвиток.

Ключові слова: ресурси, потенціал, підприємство, ресурсний потенціал підприємства, виробничий потенціал підприємства.

The extreme thrift of Ukraine, which significantly affects the efficiency of business conditioning of almost all enterprises, requires a more careful approach to the use of the budget, which is available to the enterprise and suitable for involvement. Determining the moment of resource availability is one of the main prerequisites for rational and efficient use of the enterprise budget. So far, unfortunately, in Ukrainian and world science there are no clear and thorough approaches